

Zvukový systém 7.1 kanálů

Program kina Šebetov

Pátek 6. prosince – NABARVENÉ PTÁČE

Světlo je vidět jen ve tmě.

Nadčasové poselství o putování a útrapách malého židovského chlapce za druhé světové války. Ve snaze uchránit své dítě před masovým vyhlazováním Židů, posílají rodiče desetiletého syna k tetě Martě na venkov. Teta však záhy nečekaně umírá. Chlapec se tak musí vydat na cestu a protloukat se sám nepřátelským světem, ve kterém platí jen místní pravidla, předsudky a pověry. Kvůli své odlišnosti se během putování setkává se strachem, opovržením a krutostí. Jeho snahu o fyzické přežití ale po válce střídá jiný boj. Boj, kterého si ani není vědom. Boj sám se sebou, boj o svou duši, boj o svoji budoucnost...

Nabarvené ptáče je třetím celovečerním filmem, pod kterým je Václav Marhoul podepsán jako scenárista, režisér a producent. Jeho předchozí filmy *Mazaný Filip* (2003) a především *Tobruk* (2008) získaly četná domácí i mezinárodní ocenění, včetně Českých lvů. Hlavní dětskou roli ztvárnil talentovaný Petr Kotlár, film disponuje mezinárodním hereckým obsazením v čele se světovými hvězdami.

Širokoúhlý film, české znění, nevhodný do 15 let, 169 minut, www.bioscop.cz.

Středa 11. prosince – TOY STORY 4: PŘÍBĚH HRAČEK

Dobrodružství na každém kroku.

Kovboj Woody vždycky dobře věděl, co je smyslem jeho života. A tím bylo starat se a chránit jeho dítě, ať už to byl chlapeček Andy nebo holčička Bonnie. Když však Bonnie přinese do svého pokojíku novou hračku, které říká „Vidlik“, otevře se Woodymu a jeho věrným kamarádům docela nový velký svět. Rodinná animovaná komedie, při které není o legraci nouze...

Širokoúhlý film, české znění, volně přístupný, 100 minut, www.falcon.cz.

Obecní úřad Šebetov si Vás dovoluje co nejsrdečněji pozvat na tradiční

PŘEDVÁNOČNÍ POSEZENÍ

v neděli 22. prosince 2019 od 14 hodin v sále kulturního domu

V programu vystoupí žáci naší Základní školy,
hrát a zpívat bude živá hudba RP Band Jiřího Rosenberga.

Přijměte naše pozvání ke svátečnímu stolu s malým občerstvením.

Program kina Šebetov včetně ukázek filmů najdete na: <http://www.sebetov.cz>.

„Šebetovský zpravodaj“ – periodický tisk územně-správního celku obce Šebetov. Měsíčník vydává Obec Šebetov, IČO: 00281069, příspěvky přijímá Mgr. Jana Manová, e-mail: sebetovskyzpravodaj@seznam.cz. Uzávěrka pro příspěvky je vždy 25. den v měsíci. Tisk OÚ Šebetov, tel. 516 465 429. Náklad 500 kusů. Neprodejné, zdarma. MK ČR E 21776.

Prosinec v pranostikách

/6./ Zelený Mikuláš - bílý leden.

/13./ Umaže-li si Lucie šaty od bláta,
bude si je po celý leden přepírat.

/16./ O svatě Albině je po sněhové peřině.

/24./ Na Štědrý den jitřní jasné a obloha čistá,
úroda hojná příští rok jistá.

/25./ Padá-li na Boží narození sníh,
hodně obilí bude na polích.

/26./ Svítí-li na den svatého Štěpána slunce,
bude drahé ovoce.

/31./ Je-li o Sylvesteru v noci vítr a jasno,
bude vína pořádku.

Sousoší sv. Jana Nepomuckého

V říjnovém vydání jsem informoval o letošních dvou získaných dotacích na pokračování restaurátorských prací na obnově sousoší sv. Jana Nepomuckého z naší návsi. Zmiňoval jsem nejasnost kolem původní podoby ruky anděla. Podle posledních zpráv z Památkového ústavu se odborníci s pomocí znalce přiklání k závěru, že anděl by měl mít dlaň volně směřující k obloze bez symboliky kříže.

Nyní bych chtěl zmínit druhou nejasnost, která se týká zděné ohrádky – balustrády kolem sousoší. Na úvod doplním, že autor díla nebyl prokázán, sousoší je datováno k roku 1724. Z doby původní instalace v Šebetově se nedochovala žádná kresba ani jiná dokumentace. Všechny dochované historické snímky jsou až z poměrně nedávné doby. Toto cenné barokní sousoší prošlo hned několika restaurátorskými zásahy, posledními v letech 1983, 1997 a 1998.

Původní restaurátorská zpráva předpokládala obnovu celého sousoší přímo na Návsi v obci. Po schválení provedení obnovy a při získání první dotační podpory před čtyřmi roky se v těle podstavce objevila trhlinka, která se začala rozvírat. Na základě výsledku šetření komise bylo rozhodnuto o rozebrání celého díla a o jeho převozu do restaurátorské dílny, kde bude podrobeno intenzivnímu zkoumání a péči. Důvodem vzniku trhliny byly korodující železné trny, které tvořily spojovací prvky všech tří částí kompozice. Při očištění podstavce od tmelů a vysrávkových hmot bylo navíc odhaleno velké množství velmi hlubokých vrypů, kdy si zřejmě někdo v dávné minulosti o sochu brousil sekery.

Díky získaným dotacím a s přispěním obce byl podstavec a socha opravena, odsolena a nakonzervována. Na nově vysekané kartuši se dokončují drobné prvky reliéfu, nyní se připravují modely andělků, které budou také nově vysekány z pískovce. Vzhledem k naklání sochy se také již podařilo vybudovat mohutný a stabilní základ včetně podloží. Obnova podloží byla spojena s velkým očekáváním, zda se nenaleznou nějaké historické artefakty. Při obnažení základu však bylo zjištěno jen lehké betonové krytí s kari sítěmi, cihelnou obezdívkou a silničními obrubami. Povaha materiálů odkazovala na práce prováděné někdy v období po druhé světové válce.

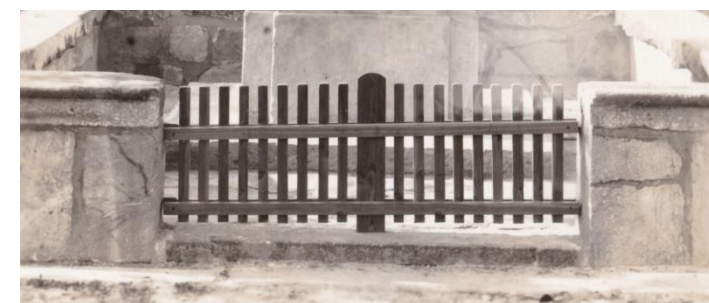
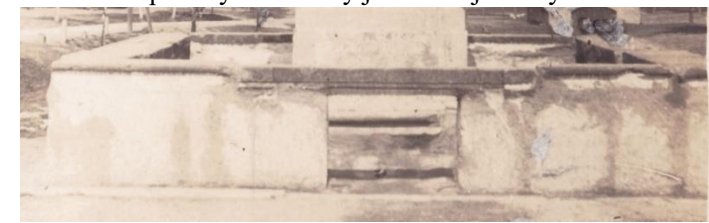
Poslední etapou obnovy mělo být vyřešení vzhledu zděné ohrady. Původní restaurátorský postup předpokládal očištění, lehké vyspravení a doplnění o branku. Průzkumné práce však odhalily, že celá současná balustráda byla budována v mnohem pozdějším období s využitím odpadního materiálu z přestavby zámku. Je tvořena díly z původních zámeckých schodišť, kamenů různých druhů a především velkého podílu betonu a kusů cihel. Čištění také odhalilo mnoho trhlin a rozpadající

60. ročník

PROSINEC 2019

se základ podezdívky. Na následujících snímcích jsou nestarší dochované podoby balustrády již z novější doby.

Památkový ústav tedy začal zvažovat další postup obnovy:

- vyspravit stávající zídku a pokrýt ji hrubou omítkou
- nebo vysekat novou zídku celou z pískovce
- nebo zídku odstranit a sochu volně umístit v travnaté ploše.

Podle nedávných konzultací vše nasvědčuje řešení v podobě odstranění současné podoby balustrády, vybudování pevného základu budoucí nízké zídky se sloupky doplněné o kované ohrazení plůtkem a brankou. Restaurátor byl pověřen vypracováním podoby návrhu ke schválení.

Pokud se mi i v následujícím roce podaří získat dotační podpory, lze se domnívat, že by bylo reálné mít celé dílo hotovo do dvou let.

Dovolená MUDr. Petra Licka

Praktický lékař MUDr. Petr Lick oznamuje, že z důvodu dovolené nebude na zdravotním středisku v Šebetově ordinovat od úterý 10. prosince do pátku 20. prosince 2019.

Zástup v ordinaci v Šebetově bude od 7:30 do 12:30 hodin:

- ve středu 11. prosince 2019 ordinuje MUDr. Učňová

- ve čtvrtek 12. prosince 2019 ordinuje MUDr. Albert.

Ve dnech 10. a 13. prosince 2019 ošetří nutné případy MUDr. Albert v ordinaci v Benešově.

Od pondělí 16. prosince 2019 do pátku 20. prosince 2019 zastupuje v ordinaci v Šebetově MUDr. Učňová v obvyklých ordinčních dobách.

Zubní pohotovosti

Zubní pohotovost je dle rozpisu zajištěna o sobotách, nedělích a ve svátky od 8 do 13 hodin.

Zubní pohotovosti

Zubní pohotovost je dle rozpisu zajištěna o sobotách, nedělích a ve svátky od 8 do 13 hodin.

- 07.12. MUDr. Šumberová, Lysice, Komenského 429, telefon 516 472 227
 08.12. MUDr. Švendová, Křtiny, zdravotní středisko, telefon 516 439 404
 14.12. MUDr. Tomášková, Blansko, Pražská 1b, telefon 734 177 800
 15.12. MUDr. Tomašíková, Adamov, Smetanovo nám. 327, telefon 516 446 398
 21.12. MDDr. Trubáčková, Poliklinika Blansko, Sadová 33, telefon 516 488 452
 22.12. MDDr. Veselý, Letovice, Masarykovo nám. 162/38, telefon 792 325 591
 24.12. MDDr. Vrbová, Knínice u Boskovic 330, 774 844 735
 25.12. MUDr. Vrtělová, Poliklinika Blansko, Sadová 33, telefon 516 488 455
 26.12. MUDr. Žilka, Benešov 19, 516 467 313
 28.12. MUDr. Hošáková, Adamov, U Kostela 4, 516 446 428
 29.12. MUDr. Houdková, Blansko, Pražská 1b, 731 144 155
 01.01. MUDr. Švendová, Křtiny, zdravotní středisko, telefon 516 439 404
 04.01. MUDr. Šumberová, Lysice, Komenského 429, telefon 516 472 227
 05.01. MUDr. Štrajtová, Černá Hora, zdravotní středisko, telefon 608 220 806

Mimo výše uvedenou dobu je služba zajištěna v Brně. Úrazová nemocnice v Brně, Ponávka 6, tel. 545 538 111. Službu zajišťuje ve všední dny od 18 hodin do 24 hodin. O sobotách, nedělích a svátcích od 8 do 20 hodin.

Informace k ostatním pohotovostním službám je možné zjistit na telefonu Nemocnice Boskovice, telefonní číslo 516 491 111.

Dotace na vozidlo

V minulých vydáních jsem pravidelně informoval o dotacích, které se mi letos podařilo získat. Tou letošní poslední je na základě výzvy Ministerstva vnitra dotace na pořízení dopravního automobilu pro naši zásahovou jednotku. K přislíbené dotaci přispěje také Krajský úřad. Předpoklad pořízení dopravního transportního auta je druhá polovina příštího roku.

Klíčky-střípky

* V průběhu měsíce prosince vstupují u všech dopravců v platnost nové jízdní řady osobní veřejné dopravy. V den tisku Zpravodaje jsme nezaznamenali u obslužnosti Šebetova žádné významnější změny.

* I letos si Vám dovolueme na sklonku roku doručit do schránek či ke dveřím malou pozornost – kalendář našeho mikroregionu Malá Haná.

* S pomocí dotace jsme letos v budově Mateřské školy vyměnili okna a zrekonstruovali sociální zařízení. V nedávných dnech byla také v horním patře s pomocí dotace vyměněna osvětlovací tělesa. Skvělou práci zde odvedl místní revizní technik pan Jančík.

* Vzhledem k účetní uzávěrce roku bude náš Obecní úřad přijímat hotovostní platby od občanů jen do pátku 20. prosince. Ze stejného důvodu nebude v pondělí 30. prosince úřední den a úřad bude pro veřejnost uzavřen.

* Místní knihovna bude v pondělí 23. a 30. prosince uzavřena.

Nabídka služeb

Sběrna odpadů je otevřena každou poslední sobotu v měsíci, tedy **28. prosince 2019** od 14 do 15 hodin.

Odvoz popelnic

Každý pátek v lichém týdnu, tedy **6. prosince, 20. prosince a 3. ledna 2020**. Reklamace odvozu nádob u řidiče pana Andrlíka: tel. 775 029 516.

Svozy jednotlivých komodit odpadu a provozní dny sběrný najdete také na webu obce v pravém sloupci dole v modulu s označením *Svoz odpadu*.

Knihovna je otevřena každé pracovní pondělí od 14 do 17 hodin. Ve dnech 23. a 30. prosince však bude mimo provoz.

Pojízdná prodejna masa a uzenin Plumlov nabízí svoje zboží každé úterý se zastávkami v 11:45 hodin pod koupalištěm a ve 12:00 hodin u nákupního střediska.

Telefony na ohlášení poruch: TOPNET internet – telefon 736 484 631, o víkendech volejte na číslo 731 413 488. Internet od společnosti UNET – telefon 604 758 166.

Česká pošta – pobočka Šebetov

Pondělí	07:30 – 12:30 hodin
Úterý	10:30 – 13:30 14:00 – 17:00
Středa	07:30 – 12:30
Čtvrtek	11:00 – 16:00
Pátek	11:00 – 16:00

Plánované akce v obci

Každé pondělí se od 8:30 do 9:30 hodin koná v tělocvičně Základní školy **cvičení pro maminky s dětmi**.

Na **cvičení žen** jste zváni každé úterý od 17 hodin do tělocvičny Základní školy.

Sociální služby Šebetov, p.o., Vás srdečně zvou na **koncert souboru JANÁČEK Boskovice v sobotu 14. prosince 2019** v 16 hodin v zámecké kapli.

Ve **středu 18. prosince 2019** se od 17 hodin koná **veřejné zasedání Zastupitelstva obce**.

V **neděli 22. prosince 2019** si Vás dovoluujeme pozvat od 14 hodin do sálu kulturního domu na tradiční **předvánoční posezení**. Pozvánku najdete na zadní straně.

BETLÉMSKÉ SVĚTLO

Odpálit plamínek betlémského světla si budete moci v úterý **24.12. 2019** v době **od 9:30 do 10:30 hod. ve skautské klubovně** na obecním úřadě.

S sebou si vezměte svíčku např. v zavařovací sklenici, petrolejku nebo lucernu.

V případě, že si nebudete moci pro světlo ze zdravotních důvodů přijít, kontaktujte nás:

Lenka Mazalová
731 318 806

Sociální služby Šebetov, p.o.,

Vás srdečně zvou

na tradiční

VÁNOČNÍ JARMARK,

který se bude konat

v sobotu 7. prosince 2019

v době od 9.00h do 16.00h

ve vstupních prostorách

našeho zařízení.

Přijďte si zakoupit adventní výzdobu, zajímavé dárky z keramiky, textilu, pedigu a vosku.

Z navádění ke krádeži, z napomáhání ke krádeži a konečně z krádeže samotné byli v květnu 1939 obviněni čtyři hoši ve věku 13, 14, 15 a 16 let z Kořence. Vše začalo 15. května, kdy dva mladší, totiž František K. a Antonín P. namísto školy navštívili Aloise N., který jim vyprávěl o tom, jak sloužil u Říhů v Šebetově čp. 10, jak se tam měl dobře a jak mají všeho dost. Dále popsal, kde mají Říhovi uloženo jídlo a peníze a kam schovávají klíče. Františka K. ihned napadlo, že se vydá na lup, k čemuž byl nakonec svolný i Antonín P. Příležitost se oběma hochům naskytla už o tři dny později 18. května, kdy kolem 14. hod. zahlédli, jak Cyril Říha přijíždí s celou svou rodinou na Kořenec. Naznali, že u Říhů není nikdo doma a rozeběhli se Šebetova. U hájovny v Pílském údolí potkali na kole Josefa K., bratra Františka K., kterého vzali s sebou a pověřili ho, aby nad Šebetovem hlídal, až se budou Říhovi vracet.

Do Říhova statku se oba hoši dostali humny přes zahradu a kůlnu, jejíž vrata si otevřeli pomocí destičky. Když nemohli na dvoře najít klíč, zkoušeli vniknout do bytu přes půdu, což se jim kvůli množství sena nepodařilo. Nakonec železnou tyčí vyvrátili přibité okenní křídlo a tak vnikli do kuchyně. Zatímco František K. v kuchyni prohledával zásuvku šicího stroje, kde našel dětskou pokladničku s 1 K 50 hal., Antonín P. v sousedním pokoji objevil v šuplíku u stolu starší hodinky a knížku. Společně pak ještě vzali ze skříně malý nožik. Jistě by v pátrání po bytě pokračovali dál, kdyby najednou nezahrčela před vraty drožka s rodinou rolníka Říhy. „*František K. i Antonín P. snažili se rychle z bytu a domu Říhova utéci.*“ popisuje dále vyšetřovací protokol. „*První vyskočil oknem z kuchyně na dvůr František K. . Antonín P. hodil za ním knížku Zápas, aby s ní utekl. František K. knížku zvedl a prchal s ní po zápraží, ale když se jej Říha jal pronásledovat, zahodil knížku a schoval se pod kolnou ve chlívku. - Říha mezi tím uviděl Antonína P. a věnoval mu všechny svůj zájem. Toho využil František K. a z chlěva půdou kolny vyskočil na zahradu a ven za humna. Antonína P. chytil a zadržel Říha. Antonín P. tvrdil, že nekradl, ale jen hlídal. - Říha mívá doma v prvním pokoji v zásuvce kredence větší množství peněz až do 2000 K. Je možné, že kdyby nebyli Antonín P. a František K. z krádeže vyrušení, že by se těchto peněz zmocnili.*“

Františka K. sice rolník Říha nechytil, na zahradě však lapil jeho bratra Josefa K., který původně hlídal na silnici nad Šebetovem. Ten později do protokolu uvedl, že se zahleděl na právě procházející procesí (ten den bylo Boží tělo) a přijíždějící Říhovu bryčku zahlédl na poslední chvíli. Na kole sice stačil sjet do vesnice, než se však přes humna a zahradu dostal k Říhům, aby své komplice varoval, byl již hospodář doma.

Rolník Cyril Říha označil za možného strůjce krádeže Aloise N., který u něho do 15. května sloužil. Oba hoši to nepopřeli. Doznali, že je Alois N. naváděl, a to „*ze zlomyslnosti a proto, aby se svému zaměstnavateli bývalému pomstil. K pomstě neměl Alois N. důvod, protože se měl u Říhů dobře, jak sám přiznal.*“ Alois N. popíral, že by kohokoliv naváděl a měl s krádeží cokoliv společného.

Antonín P. se k činu doznal a jako omluvu uvedl, že si chtěl opatřit peníze na film „Sněhurka a sedm trpaslíků“, který se promítal v Boskovicích 19. května. Jeho spis byl předán soudu mládeže v Boskovicích.

František K. se k činu rovněž přiznal: „*Chtěl jsem jít 19. 5. 1939 do biografu na film Sněhurka a sedm trpaslíků v Boskovicích a potřeboval jsem 1 korunu na vstupné, kromě toho mám téměř stále hlad, protože mám macechu a ta mě jídlo vyčítá.*“ Sociální situace Františka K. zřejmě opravdu nebyla vůbec růžová. Řídící učitel školy na Kořenci Josef Pištěk totiž do protokolu uvedl, že „*František K. trpí nedostatkem a výchovu má nedostatečnou, protože má macechu dosti nedbalou ženu a otec jednak proto, že má mnoho starostí s obstaráváním výživy 5 dětem, jednak proto, že podléhá vlivu druhé mladé manželky (macechy pachatelovy) také není schopen svého syna Františka náležitě vychovávat.*“ Vrchní strážmistr Josef Plíhal upozornil otce na protizákonné jednání jeho syna a vyzval ho, „*aby své povinnosti otcovské plně, jak výživy i výchovy se týče, vykonával. Otec slíbil tak učiniti a omlouval se, že musí stále pracovat, nemá čas na děti dohlížet a druhá manželka že jej nechce poslouchat, ba že už ani děti jej poslouchat nechtějí.*“ - Spis Františka K. byl předán poručenskému soudu v Boskovicích, spis jeho bratra Josefa K., který se také ke všemu přiznal, soudu pro mládež v Boskovicích.

Sousedské spory

Sousedské spory či různé domáci, většinou mezigenerační neshody řešili četníci tehdy, když jedna z nesvářených stran došla během výměny názorů k újmě na těle či na majetku a přesvědčena o své pravdě celou věc ohlásila. Tak byl například z ublížení na těle obviněn František V., studující, ze Šebetova, když „*pobil dne 13. dubna 1939 o 18. hodině na obecní silnici v Šebetově Julii K. ze Šebetova a způsobil ji následující zranění: opuchlinu levé tváře a poranění nosu spojené se značným krvácením.*“

Napadená Julie K. obrátila ihned své kroky k četnické stanici, kde službukonajícímu štrážm. Jiřímu Foglovi do protokolu udala, že „*šla po silnici kolem zahrady Josefa V., rolníka v Šebetově. František V., který pracoval ve zmíněné zahradě, na ni zavolal, aby počkala, že jí něco řekne. Když nepočkala, utíkal František V. za ní na silnici a když jí dohonil, uhodil ji několikrát rukou do tváře a pak ji povalil na silnici a odešel do zahrady.*“

František V. doznal, že Julii K. uhodil rukou jedenkrát do tváře a pak do ní vrazil, až upadla na silnici. Svůj čin zdůvodnil tím, že na ženu volal, „*aby počkala a chtěl ji domluvit ohledně nějakých pletek, které Julie K. nadělala o jeho rodičích. Julie K. však na jeho volání nepočkala, a když k ní přišel, tak m řekla: Všíváku, nauč se napřed zdravit! - To Františka V. rozčílilo a proto Julii K. pobil.*“

Na přední straně: bývalý obecní dům čp. 117, v němž po r. 1909 sídlila četnická stanice.

Příště

V únorové příloze Zpravodaje se seznámíme s hraběcím rodem Strachwitzů, který vlastnil v 19. století zdejší panství.

Na základě archivních dokumentů a vzpomínek pamětníků zpracovala Miroslava Boháčková, 679 35 Šebetov 72, tel. 724 275 143, e-mail: bohackova.mirka@seznam.cz.

Prosinec 2019, číslo 53

Pohled

do historie obyvatel a domů obce Šebetov

Četníci ze Šebetova (vyšetřovací spisy z l. 1939 a 1940)

Úvodem

Dnes nahlédneme do vyšetřovacích spisů zdejší četnické stanice. I když se z nich dochoval pouhý zlomek (zastoupeny jsou r. 1939, 1940 a část r. 1945), najdeme zde celou řadu zajímavých případů (slovo „kriminálních“ se mi zdá přece jen dost tvrdé), které souvisí s naší obcí. Vzhledem k tomu, že nás toho čeká hodně, zanechme dalších slov a vydejme se do doby před osmdesáti lety, kdy ještě slova právo a pořádek měly jinou váhu, než je tomu dnes. Anebo že by ne? - To už ponechám na Vašem laskavém posouzení.

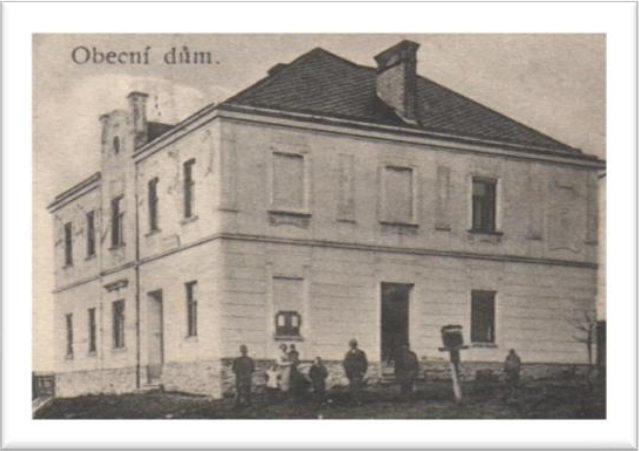
Dopravní přestupky a nehody

Mezi nejběžnější dopravní prostředky patřilo ve 30. letech jízdní kolo. Jezdilo se na něm do práce, do škol (nejčastěji do Boskovic) a na nejrůznější akce či výlety po okolí. Není proto divu, že v hledáčku četníků zaujímalo přední místo. Kontroly cílily hlavně na dostatečné osvětlení kola, proto vždy probíhaly v podvečerních či večerních hodinách.

Po 17. březnu 1939 se četníci rovněž zaměřili na dodržování nově zavedeného pravostranného směru jízdy, což hlavně zpočátku dělalo mnohým účastníkům silničního provozu - a tedy i cyklistům nemalé problémy. Svě by o tom mohl například vyprávět Rudolf Langer z Nového Dvora u Jaroměřic, který byl 24. června 1939 o 5.45 hod. přistižen četnickou hlídkou na křižovatce u školy. V protokolu se uvádí, že „*pozorován byl na vzdálenost asi 200 m, při čemž nebylo patrné, že hodlá předepsaný směr jízdy dodržovati.*“ Na svou omluvu neměl Rudolf Langer co dodat a jako ve většině takových případů, i on odepřel zaplatit blokovou pokutu. Pokuta ve výši 10,- K se nevyhnula ani Josefu Dokoupilovi, kterého 24. června 1939 ve 2.25 hod. přistihla hlídka četnického pohotovostního oddílu z Boskovic, jak projíždí Šebetovem na neosvětleném kole. Josef Dokoupil odmítl pokutu zaplatit a na svou obhajobu udal, „*že elektrickou svítilnu na kolo má, tato však prý mu byla odcizena a opět nalezena četnictvem v Jevíčku, kde se dosud nalézá jako věc doličná. Z toho důvodu nechtěl koupiti novou svítilnu.*“

Střet cyklisty a chodce, v tomto případě tedy chodkyně zaznamenává spis z 9. července 1939, kdy o 17.45 hod. projížděl po rozmoklé silnici osadou Kapouňata z kopce dolů Ladislav Marek z Bačova, a to tak neopatrně „*že kolem najel na 64. letou výměnkářku Veroniku Rosenbergovou ze Šebetova - Kapouňat čp. 82, jdoucí po silnici, která pádem k zemi utrpěla tato zranění: těžký otřes mozku, tržnou ránu nad levým spánkem, silnou odřeninu v levém koutku úst a odřeninu nosu.*“ Podle sdělení ošetřujícího lékaře MUDr. Josefa Mikuly byla zranění V. Rosenbergové vážná, nikoliv však životu nebezpečná.

Do protokolu Ladislav Marek uvedl, že jel volně po správné straně jízdní dráhy. Než vjel do ostré zatáčky, spatřil středem silnice procházet V. Rosenbergovou. Napříč tomu, že dával výstražné znamení zvonkem, vběhla mu žena pod kolo a než mohl zastavit, zachytil ji pravou stranou řídítek. Poškozená V. Rosenbergová vypověděla, že když přecházela jízdní dráhu, byla zachycena neznámým cyklistou a sražena k zemi. Vzhledem k tomu, že je dost hluchá, výstražné znamení neslyšela, při přecházení silnice se nerozhlédla a tudíž cyklistu ani neviděla. Svědkové Tomáš Příbýl z čp. 98 a Václav Komárek z čp. 97 shodně uvedli, že Ladislav Marek dával výstražné znamení. Krátce po zazvonění zvonkem zaslechli nějaký pád, a když se ohlédli, spatřili na silnici ležet cyklistu i Rosenbergovou. V závěru protokolu se Ladislav Marek obhazuje, že „*na neštěstí nenese sám žádnou vinu a že se jedná o nešťastnou náhodu, kterou zavinila*

Víte, že...

- po r. 1848 patřil Šebetov do okrsku nově ustanovené četnické stanice v Boskovicích
- četnická stanice v Šebetově byla otevřena 7. 5. 1907 v domě čp. 4
- k 1. 6. 1909 se četníci přestěhovali do obecního domu čp. 117 na křižovatce (dnes zdrav. středisko)
- v r. 1945 se četnická stanice reorganizovala na OV SNB, které na čp. 117 sídlilo až do svého zrušení v r. 1951
- četnickou stanicí prošlo za dobu svého trvání celkem 9 velitelů a 38 strážmistrů
- podrobně o historii čet. stanice viz Zpravodaj IV/2017

sama poškozená, která přecházela jízdní dráhu silnice, aniž by se předem ohlédla, zda silnice je volná a nehrází jí žádné nebezpečí.“ Oba účastníci nehody se nakonec setkali u Okresního soudu v Boskovicích, kde se V. Rosenbergová dožadovala finančního odškodnění.

Nejrůznějšími pokutami stíhali četníci i kravské a koňské povozy, které před válkou patřily hlavně na vesnici k dalším běžným účastníkům silniční dopravy. Většinou byla na vině nepozornost kočích jako v případě Josefa Smékala ze Světlé, který se vracel 13. května 1939 s kravským potahem okresní silnicí ze Šebetova do Světlé. Jak později vypověděl očitý svědek, šebetovský cestář František Látal „*... Smékal Josef ze Světlé jel po okresní silnici s kravským potahem, kterého si nehlédl, nýbrž bavil se s okoljodoucimi lidmi. Krávy s povozem nechal jíti volně, takže tyto sjely na banket a okraj příkopu. Povoz zanechal za sebou hluboké koleje, tak také poškodil okraj příkopu*“. Když se cestář Látal zeptal Smékala, jak se jmenuje, odepřel mu tento říct své jméno „*přičemž se choval spurně tím, že cestářovi odmlouval a pak mu řekl, že si to s ním vyřídí*“. Do vyšetřovacího protokolu Josef Smékal udal, že sice jel po banketu s povozem, ale že škodu, která tam je, sám neudělal. Škoda činila 10,- K a šlo o vyjeté koleje v délce 10 metrů.

Obdobnou škodu, tentokrát však ve výši 25,- K způsobil se svou krávou i Josef Čmel z Cetkovic, a to když ji 17. dubna 1939 vedl asi 200 m silničním příkopem ze Šebetova do Světlé. Jak později uvedl do protokolu na četnické stanici ve Vel. Opatovicích, kam Světlá náležela „*... chtěl na krávu sednouti a na ní jeti ... Ke své omluvě nemohl nic podstatného udati*“.

Dne 25. února 1939 o 5.50 hod. se vydal Rudolf Feilhauer, řeznický pomocník u zdejšího řezníka Jaromíra Blahy dvouspřežným koňským povozem do Boskovic, aby zde kazníkům prodal maso. Na okraji obce byl zastaven službu konajícím strážníkem Aloisem Postolkou, který do protokolu později uvedl, že ačkoliv byla tma, povoz nebyl osvětlen a kočí se nemohl prokázat ani náhradním světlem. Pomocník se obhájoval tím, že „*povoz neosvětlil proto, že v krátké době se rozední a nebude osvětleni proto více zapotřebí*“.

Svébytnou obhajobu měl i kočí Josef Slepánek z Bukové, který 17. února 1939 o 14. hod. zastavil se svým jednospřežným povozem před hostincem Josefa Mrvy na křižovatce, tedy jinými slovy přímo naproti oknům četnické stanice. To neměl dělat, neušel totiž bdělému oku strážmistra Postolky, který shledal, že kůň ani povoz nejsou opatřeny tabulkou se jménem a bydlištěm majitele. Blokovou pokutu Josef Slepánek zaplatit odmítl a doznal, že „*koně nemá tabulkou opatřeného proto, že je to kůň náruční, na jehož postroji tabulku nemá, nýbrž má tuto na druhém koni, podsedním*“. To, že mu chybí tabulka i na povozu Josef Slepánek omluvit nedokázal.

O nejrůznějších pokutách, které dostávali majitelé koňských povozů, bychom si mohli vyprávět ještě nějakou chvíli, je však nejvyšší čas vyměnit živé koně za ty pod kapotou a poohlédnout se po automobilech. Těch se na zdejších silnicích vyskytovalo před válkou minimum, proto s nimi neměli četníci žádnou práci. Automobilová kolize je v katastru obce zaznamenána pouze jedna, navíc nešlo ani o nic vážného.

Už jsem zmínila, že změna směru jízdy zamotala v prvních měsících po svém zavedení hlavu nejednomu řidiči. Nejinak tomu bylo i krátce po poledni 28. března 1939, kdy se v druhé zatáčce ve směru od Šebetova do Světlé bočně střetlo osobní auto řízené Františkem Žákem z Jevíčka s nákladním autem zelináře Františka Novotného z Boskovic. Novotný Žáka požádal, aby na místě posečkal, že dojede do Šebetova pro četnickou hlídku. Když se za čtvrt hodiny dostavil na místo nehody vrchní strážmistr Josef Mikšík, byl už František Žák s autem, v němž vezl jevíčského starostu Tomáše Schillera, pryč. Jak se záhy ukázalo, byla to chyba. František Novotný totiž na nepřítomného Františka Žáka svalil veškerou vinu, totiž že to byl on, kdo jel po nesprávné (tedy levé) straně silnice. K čelnímu střetu naštěstí nedošlo, protože auta si stačila v poslední chvíli vyhnout. Porouchány byly pouze blatníky. Otisky kol zůstaly jen po nákladním autu, otisky kol osobního auta - jak se uvádí v protokolu - „*na silnici znatelný nebyly a má se za to, že auto jelo po tvrdé části vozovky a poněvadž silně přšelo, byly stopy deštěm smyty*“.

František Žák se proti výpovědi Františka Novotného odvolal tvrzením, že „*když asi v 11.30 hod. přijel za druhou zatáčku od Šebetova směrem k Světlé, viděl proti sobě jeti nákladní auto. Ježto nákladní auto jelo skoro po téže straně, tj. po nesprávné straně silnice, vyhnul Žák nákladnímu autu docela doprava... Majitel nákl. auta František Novotný vyhnul málo, takže jel přes střed silnice, v důsledku čehož zachytil zadkem svého vozu za levý zadní blatník Žákova auta a porouchal karoserii*“. A ještě ke škodě. Ta činila 150,- K v případě osobního auta Fr. Žáka (odtržený blatník a porouchaná karoserie). Nákladní auto Františka Novotného mělo pokřivený blatník a utrženou připevňovací matici kola.

Zaměřeno na živnostníky

Na základě nařízení Okresního úřadu v Boskovicích o nepovoleném navyšování cen potravin se v sobotu 13. května 1939 vydal štabní strážmistr Jiří Fogl na obchůzku po Šebetově, aby zjistil, zda se něco podobného neděje i v jeho okrsku. Bezdůvodné zdražování, což byl již důvod k pokutě, nakonec „odhalil“ ve čtyřech případech.

První případ strážmistr zaznamenal u obchodníka Jana Svobody, který prodával kilo tvarohu za 5 K a dále u Aloisie Ženatové (ta Janu Svobodovi tvaroh dodávala), která prodávala kilo tvarohu z vlastní výroby za 4,50 K, zatímco v mlékárnách bylo kilo běžně k dostání za 3 K. Aloisie Ženatová do protokolu uvedla, že na trhu v Boskovicích se prodává tvaroh za 5 K a dále dodala, že „*kdyby nesměla prodávati tvaroh v Šebetově za cenu, která se platí v Boskovicích na trhu, že v tom případě v Šebetově nikomu tvaroh neprodá*“. Obdobným způsobem se hájila i Marie Říhová, která rovněž prodávala tvaroh za 5 K. V jejím případě však nezůstalo pouze u tvarohu. Jiřímu Foglovi se rovněž nelíbilo, že oproti minulým letům zdražila vejce o padesát halířů, k čemuž Marie Říhová uvedla, že vajíčka za 80 halířů byla žádána na násadu, proto byla dražší. Jinak prodává vejce po 60 halířích, jak je tomu běžně v Boskovicích. U řezníka Vojtěcha Veselého zjistil strážmistr navýšení cen hovězího a vepřového masa oproti minulým letům o 1 K na kile, u vepřového sádla o 2 K na kile. Vojtěch Veselý se omlouval tím, že ceny dobytka u rolníků v poslední době stouply natolik, že už nemůže za staré ceny dále prodávat.

Uzavírací doba byla ve zdejších hostincích stanovena na půlnoc. Ne vždy se ji však hostinským podařilo dodržet. Za všechny si uvedme případ z 8. května 1939, kdy dvě hodiny po půlnoci otevřel službu konající šstrážm. Alois Postolka dveře hostince Antonína Odehnala, aby zjistil, že i když je již dávno po uzavírací době, v nálevně stále prodlévají hosté a to knínický mlynář Ladislav Jaroš a neznámý říšskoněmecký státní příslušník, zaměstnaný jako inženýr na stavbě dálnice. Hostinský se strážmistrovi doznal, že povolení k „*překročení policejní hodiny nemá, ani o to nežádal*“. Na svou omluvu udal, že „*dovolil oběma hostům v hostinci prodlévati proto, že mezi sebou rozprávěli o poměrech v říši, které ze zvědavosti vyslechl*“.

Četníci nekontrolovali pouze ceny potravin, dodržování uzavírací doby či třeba povolení k prodeji občerstvení během společenských akcí. Z příkazu Okresního úřadu rovněž vyráželi do terénu, aby mimo jiné například prověřili, zda má každý z živnostníků v pořádku živnostenský list či zda nefalšuje úřední listiny. Obzvláště řemeslníci se pak museli prokazovat úředně schváleným provozem dílny a složitě dokládat, že strojové vybavení dílny odpovídá deklarované výrobě. K dalším častým kontrolám byli vystaveni z důvodu zaměstnávání načerno.

S výše zmíněnou prací načerno souvisí i případ, který zdejší četníci šetřili v květnu 1939. Na jeho počátku stála hned dvě udání, jedno adresované zdejší četnické stanici a jedno velitelství četnické stanice v Boskovicích. Zatímco v případě zdejší četnické stanice jde o anonym, v druhém případě plným jménem podepsaný Antonín H. udává, že u jeho souseda Josefa V. pracoval zedník Jaroslav A. ze Šebetova „*práci řemeslnou tj. zednickou bez hlášení p. stavitelovi, lidově řečeno načerno. Stavěl kurník, a sice 20. IV. 39 na narozeniny Vůdce Ad. Hitlera*.“ Na závěr Antonín H. žádá o vyšetření a další kroky, přičemž ještě dodává, že jeho soused „*využívá lidí, kteří jsou jemu povinni za práci koněm, a chce, aby se u něho veškerá práce udělala na černo a také se jemu to dařilo, má už hezké peníze takovým způsobem ušetřeny za poplatek a stavitelům*“. Co k tomu více dodat!

Případu se ujal šstrážm. Alois Postolka, který 1. května šetřením na místě zjistil, že rolník Josef V. má skutečně pod kolnou vybudovaný nový chlívek o rozměrech 2x2x2 m. Zednický učeň Jaroslav A. se k stavbě doznal, uvedl, že ji prováděl 20. dubna a 1. května měl vše dokončit, což však kvůli zásahu četnictva nestihl. K práci byl požádán Josefem V. samým „*a plat za práce dosud neobdržel, ani neobdrží, ježto hodnota této práce odečtena bude od požadavků Josefa V. za práci, kterou koná koňmi pro jeho rodiče. Práce prováděl bez vědomí stavitele Fabiánka z Boskovic, kde je jako učeň zaměstnán*“.

Rolník Josef V. před šstrážm. Postolkou popřel, že by přístavbu prováděl Jaroslav A. a tvrdil, že „*přístavbu tu prováděl sám svou silou, a že přístavbu tu neoznámil obecnímu úřadu, ani některému oprávněnému staviteli*“, což potvrdil starosta obce Alois Geršl.

Zmíněný zednický učeň Jaroslav A. se dostal do hledáčku zdejších četníků ještě jednou, a to když o nějaký týden dříve stavěl podezdívku v délce 10 m a výšce 1 m u domkaře Josefa H. Peníze Jaroslav A. neobdržel ze stejného důvodu, jako v prvním případě.

Krádeže a vloupání

Celkem často zaměstnávaly zdejší četníky i různé větší či menší krádeže a vloupání. Případů je hodně, přejdeme tedy rovnou k věci.

Pokud se v okolních lesích usadili cikáni (mimochoodem, četnictvo vedlo o jejich pohybu velmi přesné záznamy), bylo na místě zvýšit obezřetnost. Nicméně i tak se přes noc ztratila z kurníku nějaká ta slepice, jako například Aloisi Greplovi z čp. 107, který 21. dubna 1940 nahlásil ztrátu jedné bíle kropenaté a dvou rezavých slepic z uzamčené kůlny, stojící poblíž lesa. Přivolaný strážmistr Maxmilián Kaluža zjistil jen tolik, že dvířka kurníku byla pozotvíraná, jinak „*na místě činu jakož i v jeho v jeho okolí nebylo nalezeno žádných upotřebitelných stop*“. Aloisi Greplovi vznikla škoda ve výši 90 K. O dva dny později si neznámý zloděj přišel pro šest slepic do zděného kurníku Josefa Grénara, správce Mořicova dvora. Ten vyčíslil škodu na 300 K a do protokolu udal, že jako pachatel přichází v úvahu jedině někdo z místních zaměstnanců. V podezření však neměl nikoho. To František Axman z čp. 115 a Josef Odehnal z čp. 21 měli každý o zloději svých dvou králíků, březích samic v hodnotě 50 K za kus aspoň jakous představu. V okolí totiž zahlédli pohyb muže prostřední zavalitě postavy, oděného v krátký zimní kabát. Na místě samém pak ještě strážník našel otisk boty.

Pachatele těchto drobných krádeží se nikdy vypátrat nepodařilo. Nejinak tomu bylo i se zloději, kteří cílili na staveniště německé dálnice. Téměř každý měsíc došlo ve skladech u Sudic a Pamětic, případně ze zamčených beden podél stavby dálnice ke krádeži mnohdy i většího počtu nářadí. Četníci však pachatele nikdy nevypátrali a jednotlivé případy proto byly odloženy.

Zatímco dnes si před zloději není jisto žádné auto lepší značky, před osmdesáti lety totéž platilo pro jízdní kola. Své by o tom mohl například vyprávět František Látal z Knínic, který se 6. července 1939 zdržel v hostinci Antonína Odehnala, přičemž nechal stát na dvoře své zánovní jízdní kolo značky *Helvetia* v ceně 600 K. Když chtěl zamířit k domovu, zjistil, že kolo zmizelo. Podezřelým se jevil asi 40. letý muž, vydávající se za Jana Mokrého, obchodního zástupce s jedy na usmrcování myší, který se v hostinci krátce před tím zdržoval. Popis kola včetně popisu možného pachatele formou „*Pátracího oběžníku*“ obdrželi (!) Ústřední četnické pátrací oddělení Praha, Všeobecná kriminální ústředna Praha, okresní četn. velitelství Boskovice, Brno, Prostějov, Olomouc, Mor. Ostrava, Přerov, Kroměříž, Holešov, Uher. Hradiště a Zlín, četn. pátrací stanice Brno, Olomouc, Mor. Ostrava, Uher. Hradiště a konečně všechny četn. stanice polit. okresu boskovického. A to šlo pouze o kolo.

Mnohé krádeže u nás v obci měli na svědomí i třinácti-patnáctiletí výrostci a často nemuseli být ani ze Šebetova. První ze dvou případů, o němž se zmíním se udál 6. dubna 1939 o 20. hod večer, kdy 14letý žák Miroslav G. odcizil z neuzamčené zahrady Antonína Smékala čp. 146 celkem 32 kusů vysázených tříletých angreštových vysokokmenných stromků, čímž zahradníkovi učinil škodu ve výši 256 K. Co k tomu Miroslava G. vedlo? Zřejmě snaha získat nějakou tu korunu, čemuž by odpovídaly i výpovědi dvou svědků. Žák Antonín K. do protokolu uvedl, že mu Miroslav G. nabízel ke koupi angreštové stromky s tím, že tyto stromky pocházejí z jeho vlastní zahrady. Antonín K. projev il o stromky zájem a tak mu Miroslav G. skutečně přinesl 8 stromků, za což požadoval 16 K. Druhý svědek, zřejmě pěkně rozezlený otec obviněného Josef G. udal, že před velikonočními svátky potřeboval do své zahrady angreštové stromky. Syn se mu nabídl, že stromky přinese od známého zahradníka z Vážan, na což z domu obdržel 20 K. Poté skutečně donesl 9 stromků, které Josef G. zasadil ve své zahradě. O tom, že jsou stromky kradené, neměli oba svědci ani potuchy.

Poškozený Antonín Smékal své angreštové stromky poznal, od jejich zabavení však upustil, „*jelikož jejich zabavením a případným přesazením by byly úplně zničeny*“. Miroslav G. se vyšetřujícímu šstrážm. Jiřímu Foglovi doznal pouze ke krádeži 17 stromků, zbytek popřel.

Víte, že...

Bezpečnostní složky byly a jsou označovány různými názvy:
Police - základ v řeckém slově *polis* (město), z něho latin. *politia*=veřejná správa.
Žandarmerie - Francie, název z franc. *gens d'armes* (ozbrojený lid).
Četník - v prvopočátku označení pro lupiče či banditu, protože se sdružovali do čet, později obrácením výrazu název pro ty, jež s nimi bojovali.
Strážník - původ v názvech policejní nebo bezpečnostní stráže.
Carabinieri - Itálie, název od původní výzbroje, jíž byly karabiny (krátké pušky).
Guardia Civil - Španělsko, název z „občanská ochrana“.